

## L'ALT EMPORDÀ

*joan ferrerós*

**Cuartiella-Soldevilla, SL** | A Figueres hi viu un matrimoni de gran rendiment publicista. Són Mercè Cuartiella, de Brau Edicions, autora de mitja dotzena de novel·les, algunes guardonades, i Joan Manuel Soldevilla, catedràtic del llegendari Muntaner, tintinòleg, estudiós de la literatura popular i del còmic, i exhumador-evocador de velles plomes (la darrera: Jaume Ministral i Macià). Avui el tàndem Cuartiella-Soldevilla podria contemplar plàcidament (fora d'horari laboral, *of course!*) el pas de Selene i del carro del Sol, atès que ja tenen col·locats els fills a la universitat dels seus orígens. Al revés, però: el trànsit familiar els ha proporcionat encara més hores per dedicar al teclat del PC. Tant és així que, amb poques setmanes de diferència, aquesta comunitat de béns de paper imprès ha lliurat a l'estampa *L'amic de Praga* (Edicions 62), relat exploració de Soldevilla sobre un aspecte de la tradicional amistat txecocatalana, i *Flor salvatge* (Empúries), novel·la de Cuartiella sobre les amenitats que facilita el transport d'un cadàver en furgoneta.

**Ca la Nieves de l'Escala** | Josep Pla és qui més va difondre enllà de l'Empordà l'existència de la cèlebre fonda del seu amic Arquímedes, marit de la cuinera Neus Suñer. L'establiment va obrir el 1916 al carrer del Port, 25 (una placa ho recorda), de l'Escala. Primer va ser taverna i després l'hostal que, aprofitant l'empenta turística, el 1976 la família va traslladar fora vila, al passeig del Mar. La nova planta hotelera, rebatejada amb el nom de Nieves Mar, va actuar fins al 2015, que va tancar i, dos anys després, el Grup Rosa dels Vents la va adquirir amb la intenció de transformar-la, ampliada, en un hotel de quatre estrelles. L'Escala podrà afegir un tercer establiment d'aquesta categoria als dos altres existents i en funcionament: el que havia estat popularment conegut com a Cal Gambo, avui Spa Empúries, i l'hotel El Molí.

**La dreta de la Rambla** | L'espai figuerenc comprès entre el saló urbà més equilibrat de la nació i l'Institut Ramon Muntaner (el primer eixample modern de la vila) podria ser un barri plàcid, comercialment pròsper i residencialment envejable. Però al llarg de mesos que ja sumen dos anys s'ha consolidat com una mena de minidistricte perillós pel qual les àvies no s'atreveixen a passar i que té atemorida bona part del veïnat. L'epicentre del conflicte és un bar, dins i fora del qual hi ha qui trafica amb estupefaents, hi vomita, brama i s'hi baralla amb violència, algun viant hi ha estat atracat i els comerços propers han sofert assalts i es queixen que els ha baixat la clientela, esporuguida. Mossos i municipals hi han acudit inútilment i reiterada, però les lleis del Congrés, molt d'això que en diuen *garantistes*, no permeten més contundència. A pocs metres, dues escoles.

## EL BAIX EMPORDÀ

*puri abarca*

**A la Bisbal, passet a passet** | L'Ajuntament de la Bisbal d'Empordà ha decidit aprofitar les instal·lacions de l'antic escorxador que havien de ser la seu de la

biblioteca comarcal per traslladar-hi, de moment, la local. I és que aviat farà cinc anys que dura el litigi sobre aquestes instal·lacions. Les obres de la seu de la biblioteca comarcal van quedar aturades l'any 2012, a causa d'una sentència que declarava en situació irregular dues façanes de l'edifici. S'acceptava, així, la denúncia presentada per un veí que es considerava tractat injustament (la seva finca toca a la del nou edifici). Les façanes, segons els tribunals, haurien d'anar a terra, però l'Ajuntament es resisteix a executar aquesta ordre i vol esgotar totes les vies legals per impedir-ho. Acabi com acabi, el fet és que, de moment, a l'antic escorxador hi ha una biblioteca, i almenys aquest espai privilegiat de 350 metres quadrats, d'un alt valor patrimonial per al municipi, no està desaprofitat. El temps i els tribunals diran...

**Patrimoni espoliat i empastifat** | Els Agents Rurals van intervenir, a principis d'any, material espoliat en les proximitats de la ciutat ibèrica d'Ullastret. El personal del jaciment va alertar que hi havia una persona amb actitud estranya rondant per la zona amb un detector de metalls. Posteriorment, es va saber que es tractava d'arqueòlegs que es dediquen a traficar amb les peces originals

>> *La biblioteca de la Bisbal, a les instal·lacions de l'antic escorxador on es troba de moment.*



PURI ABARCA

que anaven trobant i amb reproduccions, via Internet. Uns dies abans del cas d'Ullastret, les restes del poblat ibèric de Castell (Palamós) van aparèixer empastifades de pintura, a manera de grafit (signades amb pseudònim i tot). En el cas de l'espòli, tot i no ser justificable, evidentment, els motius econòmics són clars. Però, en el de les pintades, quina motivació hi ha? Cap ni una; bretolada seria la paraula per explicar aquestes accions. El dubte és si aquest tipus de patrimoni hauria d'estar més vigilat. Potser sí que caldria, tal com van les coses.

**El secret d'una llarga vida** | El mes de gener, Dolors Moret Ferriol, una beguena resident a Palamós, va fer 111 anys, i es va convertir, així, en la dona de més edat de les comarques gironines i la segona de Catalunya. La Dolors, més coneguda per la Lola de la Telefonía, perquè va treballar molts anys com a telefonista a la central de Begur, té dos fills (en va tenir tres, però un va morir), set nets, tretze besnets i dos rebesnets, i ha enviadat dues vegades. La Lola n'ha viscut molts, d'episodis de la història. I ben segur que, mentre ha tingut forces i el cap clar, ha pogut explicar un munt d'anècdotes i relats, que esperem que hagin estat recollits per algú. Un cas així ens fa pensar que potser hauríem de donar més protagonisme al valor que la gent gran té per a la societat i el nostre llegat. I la Lola representa una generació de persones que van patir de valent per tirar endavant aquest país. No ho oblidem mai. Lola, com se sol dir, per molts anys!

## LA CERDANYA

*sandra adam*

**Oriol Mercadal** | El desembre passat ens vam acomiadar d'Oriol Mercadal Fernández, que ens va deixar als cinquanta-tres anys, dels quals en va dedicar gairebé trenta a la Cerdanya. L'Oriol ens deixa amb centenars de projectes d'èxit.

De ben segur que molts dels qui llegiu aquestes ratlles el coneixíeu. L'Oriol era

omnipresent en la vida cultural cerdana: era el director del Museu Cerdà des de la seva fundació, arqueòleg, historiador, investigador, articulista, micòleg i, des del 2008, vicepresident del Grup de Recerca de Cerdanya (GRC). A més, formava part de diferents corals de la comarca, i fins i tot havia cantat a la Polifònica de Puig-reig.

L'Oriol ha marxat massa d'hora i mai no li podem agrair prou el que ha fet per la Cerdanya i per tots els historiadors que li vam demanar ajuda. Per aquells que vam tenir l'honor de conèixer-lo, l'Oriol ens acompanyarà sempre en el record i procurarem mantenir-lo viu en el rigor de cada projecte. Serà impossible no consultar la seva bibliografia en cada treball que endeguem. Serà impossible no buscar el seu consell en els seus llibres.

**Institut d'Estudis Ceretans** | L'Institut d'Estudis Ceretans és una associació cultural que fa més de trenta anys que treballa per a la conservació i la difusió de la història i la cultura de la comarca. Durant aquests anys, l'Institut ha viscut diferents moments de reconeixement, com l'organització dels diferents Col·loquis Internacionals d'Arqueologia de Puigcerdà, però darrerament ha viscut anys difícils.

La manca de recursos econòmics, però sobretot humans, han posat en

>> Oriol Mercadal en una de les conferències organitzades pel GRC.

risc aquesta associació. Enguany, però, s'està treballant en un canvi de rumb per iniciar una nova etapa. El primer pas d'aquest nou camí ha estat integrar nous membres a la Junta Directiva.

La tasca no serà fàcil. Posicionar-se en el panorama cultural de la comarca serà complicat, però no impossible. Caldrà treballar de valent per dur a terme noves iniciatives que tornin l'Institut d'Estudis Ceretans al lloc que es mereix. Ànims i bona feina.

## GIRONÈS

*dani visern*

**Girona, no tan rai** | «Fot-li, que és de Reus», se solia dir. Com si ser d'un lloc determinat propiciés una atonyinada que, per la mateixa procedència del seu receptor, quedaria probablement impune. Doncs bé, darrerament sembla com si ser de Girona fos senyal per rebre per totes bandes amb igual delit i impunitat. No plou (bé, a l'octubre sí que van ploure garrotades), i les temperatures són les segones més altes des de 1884. Tenim el mercat de pisos de segona mà més car a aquesta banda del Mississipí; els preus de l'electricitat més insultants; un club de futbol que, tot i els innegables mèrits, de moment va fent-se



GAEL PIGULLEM